

УДК 37.091.3
ББК 74.202.5
В96

В'юнник В. О.
В96 Підготовка дитини до школи. Розробки занять / В'юнник В. О. — Х. : Вид. група «Основа», 2016.— 304 с.: іл. — (Серія «Рік до школи»).

ISBN 978-617-00-2620-0.

Ваша дитина незабаром іде до школи? Від того, як вона підготовлена до цього важливого життєвого етапу, залежать її успіх у навчанні та легкість адаптації до школи.

Пропонований посібник містить конспекти інтегрованих занять для підготовки дитини до школи, що розроблено відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти та чинних освітніх програм. До кожного заняття створено презентації з ілюстративним матеріалом і цікавими завданнями та робочий зошит для дитини. Найкраще використовувати всі компоненти комплекту водночас, адже це сприятиме комплексній, цілісній підготовці дитини до школи.

Комплект орієнтований на широке коло читачів: батьків, вихователів і всіх, хто займається вихованням та розвитком дугей старшого дошкільного віку.

УДК 37.091.3
ББК 74.202.5

Навчальне видання

В'ЮННИК Вікторія Олександрівна

Підготовка дитини до школи. Розробки занять

Головний редактор *Н. Ф. Юрченко*
Технічний редактор *О. В. Лебедєва*
Коректор *О. М. Журенко*
Верстка *Ю. О. Неджеря*

Підп. до друку 27.01.2016. Формат 84×108/16.
Папір офсетний. Гарнітура Шкільна. Друк офсет. Ум. друк. арк. 31,92. Зам. № 16-02/15-05.

ТОВ «Видавнича група «Основа»
61001 м. Харків, вул. Плеханівська, 66. Тел. (057) 731-96-33
e-mail: office@osnova.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2911 від 25.07.2007 р.

ISBN 978-617-00-2620-0

© В'юнник В. О., 2015
© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2016

Зміст

Календарно-тематичне планування на рік	4
ВЕРЕСЕНЬ	
Тема. Будьмо знайомі!	7
Тема. Осінь у гості завітала	16
ЖОВТЕНЬ	
Тема. У бабусі на селі	27
Тема. Дарунки лісу	39
ЛИСТОПАД	
Тема. Мешканці лісу	52
Тема. Пізня осінь вже настала	64
ГРУДЕНЬ	
Тема. Зимонька-зима	81
Тема. Ігри, іграшки, забави	94
СІЧЕНЬ	
Тема. Будинок, у якому я мешкаю	110
Тема. Наші помічники	126
ЛЮТИЙ	
Тема. Вода дарує життя	141
Тема. Транспорт	153
БЕРЕЗЕНЬ	
Тема. Моя родина	169
Тема. Весна настала	188
КВІТЕНЬ	
Тема. Світ комах	207
Тема. Земля — наш дім у Всесвіті	222
ТРАВЕНЬ	
Тема. Моя Батьківщина	242
Тема. Одяг та взуття	261
ЧЕРВЕНЬ	
Тема. Літо — весела пора	274
Тема. Незабаром до школи	289
Література	304

ШАНОВНІ БАТЬКИ ТА ПЕДАГОГИ!

Рік до школи надзвичайно відповідальний і цікавий період. Уже наступного першого вересня малюк піде до школи і стане школярем. Для того щоб початок такого важливого періоду став для малюка радісним, потрібно допомогти дитині узагальнити всі набуті знання за попередні роки та збагатити новими необхідними навичками та вміннями.

Пропонуємо вам збірник цікавих занять для підготовки дитини до школи. Посібник розроблено відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти та чинних освітніх програм. Під час розроблення занять було враховано принцип інтеграції навчального матеріалу, об'єднання навколо однієї теми. Цей підхід сприяє інформаційному збагаченню сприймання, мислення і почуттів дітей завдяки ігровим методам навчання та залучення цікавого матеріалу. До посібника додаються диск з презентаціями до кожного заняття та робочий зошит для дитини. Найкраще використовувати всі компоненти комплекту водночас, адже це сприятиме комплексній, цілісній підготовці дитини до школи.

Посібник передбачає пізнавальний (*логіко-математичний розвиток, ознайомлення з довкіллям*) та мовленнєвий розвиток (*ознайомлення з художніми творами, навчання грамоти*). Запропоновані теми та завдання сприяють подальшому успішному шкільному навчанню.

Під час розроблення посібника для підготовки до школи враховано, що вимогою сучасності є розвиток дитини як свідомої особистості, яка є самостійною у виборі власних рішень та суджень, виявляє творчу ініціативу, уміє обирати на власний розсуд шляхи та засоби досягнення мети.

Виховання свідомої особистості передбачає виховання впевненої, оптимістичної, спрямованої на досягнення успіху та подолання складної ситуації. Саме тому у багатьох вправах та завданнях не передбачено правильної відповіді. Вихователь лише намагається допомогти дитині структурувати та аргументувати свою відповідь та власний вибір під час виконання певного завдання.

Особливу увагу у комплекті приділено мовленнєвому розвитку, оскільки комунікативні вміння є одними з найважливіших навичок сьогодення. Запропоновані ігри та завдання сприяють розширенню лексичного запасу, формуванню звукової культури, удосконаленню граматичного ладу, розвитку логічного мислення, пам'яті, уваги, дрібної моторики кистей рук, а також закріпленню базових знань про довкілля.

- Будьте терплячими.
- Дайте дитині змогу міркувати і працювати у власному темпі, якщо вона цього потребує.
- Допомагайте дитині лише тоді, коли відчуваєте у цьому потребу, або виконайте завдання згодом.
- Ставтеся до помилок дитини з розумінням. Допоможіть відчути почуття успіху, задоволення від виконання завдання — це сприятиме її самоствердженню, формуванню впевненості у собі, зміцнюватиме почуття власної гідності.

Бажаємо натхнення та успіхів!

Календарно-тематичне планування на рік

ВЕРЕСЕНЬ	
Тема. Познайомимось!	
1. Я — людина. Я хлопчик — я дівчинка	2. Мої органи чуття. Кольори
3. Я — українка, я — українець	4. Домашня адреса. Орієнтування у просторі
Тема. Осінь у гості завітала	
5. Осінні зміни у природі. Мовленнєві та немовленнєві звуки. Слово	6. Рослини. Осінні квіти. Число один і цифра 1. Орієнтування у просторі
7. Сад. Фрукти. Звук і слово	8. Город. Овочі. Число два і цифра 2. Пара
ЖОВТЕНЬ	
Тема. У бабусі на селі	
9. Свійські тварини. Слова — назви предметів. Звуковий аналіз слів	10. Свійські тварини та їхні дитинчата. Число три і цифра 3. Склад числа три. Знаки «>», «<», «=». Трикутник
11. Свійські тварини. Слова — назви ознак предметів	12. Помешкання свійських тварин. Круг. Порівняння множин предметів. Знаки «<», «>», «=»

Тема. Дарунки лісу	
13. Дерева. Слова — назви дій	14. Куці. Число чотири і цифра 4. Склад числа чотири. Квадрат та прямокутник
15. Лікарські рослини. Слово. Речення. Схема речення	16. Гриби. Овал. Орієнтування у часі — доба
ЛИСТОПАД	
Тема. Мешканці лісу	
17. Дикі тварини. Речення. Слова-помічники	18. Дикі тварини. Число п'ять і цифра 5. П'ятикутник. Орієнтування у просторі
19. Як дикі тварини готуються до зими? Речення. Голосні звуки	20. Дикі тварини. Склад числа п'ять. Геометричні фігури. Величина предметів
Тема. Пізня осінь вже настала	
21. Дикі птахи. Приголосні звуки. Речення. Розповідання української народної казки «Лисичка та Журавель»	22. Перелітні та зимуючі птахи. Геометричні фігури. Порівняння завширшки. Склад числа п'ять
23. Жива та нежива природа. М'які та тверді приголосні звуки	24. Число шість і цифра 6. Куля та куб
ГРУДЕНЬ	
Тема. Зимонька-зима	
25. Зимові явища у природі. Слово. Речення. Звуковий аналіз слів	26. Свято Святого Миколая. Склад числа шість. Геометричні фігури. Порівняння завдовжки
27. Життя тварин та птахів узимку. Речення. Звуковий аналіз слів	28. Життя у водоймах узимку. Склад числа шість. Геометричні тіла. Конус
Тема. Ігри, іграшки, забави	
29. Зимові розваги. Речення. Слово. Склад	30. Зимові свята. Число сім і цифра 7. Дні тижня
31. Іграшки. Речення. Слово. Склад. Наголошений склад	32. Іграшки. Склад числа сім. Часові уявлення. Геометричні фігури. Циліндр
СІЧЕНЬ	
Тема. Будинок, у якому я мешкаю	
33. Будинок, у якому я мешкаю. Професії пов'язані із будівництвом. Слово. Склад. Наголос	34. Меблі. Суміжні числа. Орієнтування у просторі
35. Посуд. Звуковий аналіз слів. Звуки і букви Аа, Оо, Уу	36. Кімнатні квіти. Число вісім і цифра 8. Склад числа вісім. Геометричні фігури. Піраміда
Тема. Наші помічники	
37. Побутові прилади. Звуки і букви Ии, Іі, Ее	38. Побутова техніка. Поняття «вчора», «сьогодні», «завтра». Число дев'ять і цифра 9. Порівняння кількості предметів
39. Правила безпечного користування побутовими електроприладами. Звуки [м], [м'], буква Мм	40. Професії, пов'язані з електроприладами. Співвідношення числа та цифри
ЛЮТИЙ	
Тема. Вода дарує життя	
41. Краплинка води. Поділ слів на склади. Звуки [л], [л'], буква Лл	42. Вода у явищах природи. Розв'язування задач. Установлення послідовності дій
43. Мешканці акваріума. Звуки [н], [н'], буква Нн	44. Мешканці морів та океанів. Поняття «об'єм». Порівняння за об'ємом. Суміжні числа
Тема. Транспорт	
45. Наземний транспорт. Закріплення вивчених букв. Звуковий аналіз слів	46. Транспорт особливого призначення. Безпека на дорозі. Число нуль і цифра 0. Розв'язування задач та прикладів
47. Повітряний транспорт. Професії, пов'язані з транспортом. Звуки [с], [с'], буква Сс	48. Водний транспорт. Приклади. Склад числа. Вимірювання за допомогою лінійки
БЕРЕЗЕНЬ	
Тема. Моя родина	
49. Моя сім'я, моя родина. Звуки [з], [з'], буква Зз	50. Мій день. Число десять. Порівняння множин. Десяток

51. Рід. Родинне дерево. Звуки [т], [т'], буква Тт. Звуковий аналіз слів	52. Наші справи навесні. Лічба. Геометричні фігури. Точка. Відрізок. Довжина
Тема. Весна настала	
53. Ось і весна вже настала. Звуки [в], [в'], буква Вв	54. Весняні свята. Лічба. Розв'язування прикладів. Величина предметів
55. У лісі все співає. Звуки [к], [к'], буква Кк. Звуковий аналіз слів	56. Перші весняні квіти. Числа і цифри. Орієнтування у просторі та часі
КВІТЕНЬ	
Тема. Світ комах	
57. Таємниці весняної галявини. Звуки [б], [б'], буква Бб	58. Метелики. Складання та розв'язування задач. Суміжні числа
59. Веселі бджілки. Звуки [д], [д'], буква Дд	60. Працьовиті комахи. Орієнтування у просторі. Геометричні фігури
Тема. Земля — наш дім у Всесвіті	
61. Земля у безмежному Всесвіті. Звуки [п], [п'], буква Пп	62. Планети Сонячної системи. Орієнтування в часі. Зміна пір року. Календар
63. Зоряні сузір'я та планети. Звуки [р], [р'], буква Рр	64. Дослідники Космосу. Числа 1–10. Розв'язування задач. Геометричні фігури
ТРАВЕНЬ	
Тема. Моя Батьківщина	
65. Україна — рідний край. Звук [ш], буква Шш	66. Український костюм. Ознайомлення з площею фігури. Склад чисел
67. Хліб — усьому голова. Звук [ж], буква Жж	68. Народні ремесла. Ознайомлення з грошовими одиницями України
Тема. Одяг та взуття	
69. Одяг. Історія виникнення одягу. Звуки [г], [г'], [г], [г'], букви Гг та Г'г	70. Одяг. Натуральні тканини. Ознайомлення з метром. Вимірювання метром. Усна лічба десятками
71. Взуття. Звук [ч], буква Чч	72. Головні убори. Склад числа з двох менших. Порівняння предметів за вагою. Кілограм
ЧЕРВЕНЬ	
Тема. Літо — весела пора	
73. Ось і літо вже настало. Звуки [ц], [ц'], буква Цц	74. Літня подорож на річку. Земноводні та плазуни. Розв'язування задач
75. Спортивні ігри. Буква Ъь	76. Подорож до Африки. Тварини жарких країн. Порівняння предметів. Суміжні числа
Тема. Незабаром до школи	
77. Ми йдемо у перший клас. Звук [й'], буква Йй	78. Що потрібно взяти до школи? Орієнтування у просторі. Розв'язування прикладів
79. Мої нові друзі. Звуки [х], [х'], буква Хх	80. Перший дзвоник

ВЕРЕСЕНЬ

Тема. Будьмо знайомі!

Заняття 1

Тема. Я — людина. Я — хлопчик, я — дівчинка

Програмовий зміст: підтримувати бажання дітей спілкуватися одне з одним, з вихователем; формувати культуру людських взаємин; поглиблювати уявлення про те, що кожна дитина має своє ім'я, воно дається про народженні та у мовленні може вживатися у різних формах (пестливо, скорочено); учити відчувати риму та римувати слова; спонукати до самостійного закінчення висловлення думки за аналогією до відповідей вихователя; розвивати активне мовлення, уміння помічати й знаходити суперечності, протилежні ознаки предметів і дій; розвивати уяву, мислення, уміння оцінювати власні дії; прищеплювати навички взаємної поваги у спілкуванні та спільній діяльності, дбайливого ставлення до інших людей (дорослих й однолітків); виховувати почуття справедливості, дружні взаємини, цікавість до всього, що оточує дитину.

Матеріал: картинки із зображенням хлопчика та дівчинки; кольорові та прості олівці; чисті аркуші паперу; розрізані малюнки хлопчика та дівчинки; сюжетні малюнки з хлопчиком та дівчинкою; картки із зображенням одягу для хлопчика та дівчинки, іграшок.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Організаційний момент

Вихователь пропонує дітям поглянути на неї, демонструє різні вирази обличчя, що малята намагаються наслідувати.

Основна частина

Вихователь пропонує дітям поглянути на малюнки дівчинки і хлопчика. (Слайд 1)

— Погляньте на малюнки. Кого ви бачите?

— Це хлопчик, його звать Андрійко. Андрійкові виповнилося 6 років. У Андрійка є мама і тато, а ще сестричка Оленка. Андрійко живе у місті Київ.

— Це — дівчинка, її звать Наталочка. Наталочці виповнилося 5 років. У Наталочки є мама, тато, а ще братик Івасик та сестричка Іринка.

— Розкажіть про себе.

Вихователь допомагає дітям у разі виникнення труднощів.

— Порівняймо дівчинку та хлопчика. Що в них спільного?

— Що різниться?

— Погляньте у дзеркало і спробуйте намалювати свій портрет. Що таке портрет?

— Портрет — це зображення обличчя.

➤ **Робота в зошиті**

Вихователь пропонує дітям намалювати в зошиті свій портрет. Малята мають називати частини обличчя, їх розмір і форму.

— Які гарні портрети у нас!

— Які частини тіла є у людини?

Вихователь пропонує дітям показати на малюнку частини тіла людини і назвати їх, потім показати на собі. (Слайд 2)

➤ **Дидактична гра «Заховай»**

Вихователь називає частину тіла, а дитина має її прикрити. Можна використовувати аркуш або шматок тканини для прикриття частини тіла.

— У кожного є своє ім'я. Воно дається людині назавжди. Але одне і те саме ім'я може звучати по-різному: скорочено або пестливо. Ось хлопчик. Його назвали батьки Тарасом. А це дівчинка. Придумайте їй ім'я.

— А яке ім'я у тебе?

— Як звати твоїх друзів?

➤ **Дидактична гра «Добери риму»**

— Є багато імен, схожих за звучанням. Ось, послухайте: Назар — Захар, Сашко — Мишко, Ган-
нуся — Маруся — Катруся, Роман — Богдан, Шура — Юра, Оля — Толя — Коля, Валя — Галя — Аля,
Аліна — Карина — Марина — Дарина, Сергій — Андрій, Тетянка — Оксанка — Світланка, Інна —
Ніна, Петро — Дмитро.

— Повторіть пари схожих імен.

— Але є такі імена, що не мають схожих за звучанням: Денис, Олег, Максим, Антон, Олена, Юля...

— Промовте ці імена та прислухайтеся до їх звучання.

— Розгляньте малюнки сумного хлопчика та веселої дівчинки. (Слайд 3)

— Який хлопчик?

— Яка дівчинка?

— Як ви гадаєте чому?

➤ **Дидактична гра «То весело, то сумно»**

Вихователь пропонує дітям закінчити речення, виражаючи свої почуття.

• Мені весело, коли...

• Мені сумно, коли...

➤ **Дидактична гра «Що для кого?»**

— Назвіть іграшки, зображені на малюнках. (Слайд 4)

— Як ви гадаєте, якими іграшками любить гратися Марічка?

— Якими іграшками любить гратися Тарасик?

— Доберіть іграшки для хлопчика і дівчинки.

➤ **Дидактична гра «Хто куди?»**

— Розкажіть за малюнками, куди вирішили йти діти. (Слайд 5)

— Доведіть свої думки.

— Складіть речення за малюнками.

➤ **Мовленнєва гра «Відгадай, про кого ці рядки?»**

Вихователь читає рядки з віршків та пропонує впізнати, про кого йдеться у віршиках, — про дів-
чинку чи хлопчика. Коли діти впізнають, про кого йдеться у віршику, вихователь пропонує пригадати,
які слова допомогли це визначити.

• Правда ж, мамо, я великий?

Сам взуваю черевики. (Хлопчик)

• В мене коса до пояса.

В мене личко, як яблучко.

В мене очки, як терночок.

В мене брівки, як шнурочок. (Дівчинка)

• В магазин пішла матуся,

Я лишилася сама. (Дівчинка)

• Я у мами одна,

Мов билиночка. (Дівчинка)

• Я до крана сам дістану,

Умиваюсь біля крана. (Хлопчик)

Узяла пахуче мило

І умилась залюбки. (Дівчинка)

➤ **Дидактична гра «Хто, що робить?»**

Вихователь пропонує дітям розглянути малюнки і розповісти, що роблять діти. Діти розповідають,
а вихователь за потреби коригує відповіді дітей. (Слайд 6)

— У хлопчиків та дівчат можуть бути однакові імена. Які? (Женя, Саша...)

➤ **Дидактична гра «Одягни ляльок»**

Вихователь демонструє малюнок дітей та пояснює, що це Сергійко та Соня. Пропонує повторити
імена. (Слайд 7)

— Сергійко та Соня мають намір піти на прогулянку, але вони ще маленькі, самі не вміють одяга-
тися. Допоможіть їм обрати відповідний одяг.

— Що надягнемо Соні? Соні надягнемо колготки, спідничку, кофту.

— Якого кольору колготки, спідничка, кофта?

- Що надягнемо Сергійкові? Сергійкові надягнемо колготи, штани, светр.
- Якого кольору колготи, штани, светр?
- У що взуємо Соню? Узуюмо її у черевики (гумові чоботи).
- У що взуємо Сергійка? Узуюмо його у черевики.
- Який верхній одяг одягнемо Соні? Їй одягнемо шапку та пальто.
- Який верхній одяг одягнемо Сергійку? Йому одягнемо шапку та куртку.

➤ **Робота в зошиті**

Вихователь пропонує дітям розглянути малюнки та допомогти Соні та Сергійку зібратися на прогулянку.

- Визначте, кому який одяг потрібний, та проведіть лінії.

Підсумок

- Розкажіть, як ви граєтеся на майданчику з іншими дітьми. Якщо під час гри ви необережно штовхнете когось чи ненавмисне образите, то що скажете?
- Хто ти — хлопчик чи дівчинка?
- Як тебе звуть?
- Як звуть твоїх маму і тата, друзів?

Заняття 2

Тема. Мої органи чуття. Кольори

Програмовий зміст: формувати у дітей уявлення про себе як окрему особистість; поглиблювати знання про те, що у людей можуть різнитися колір очей, шкіри, волосся, форма обличчя і носа; закріплювати знання про органи чуття, їх особливості та призначення; навчати доглядати і берегти органи чуття; розвивати вміння розрізняти за смаком продукти харчування; учити на дотик розрізняти предмети та розпізнавати за голосом своїх товаришів; розвивати тактильні відчуття, слух, увагу, спостережливість та допитливість; спонукати до самопізнання, до вміння знаходити відмінності у двох майже однакових малюнках; виховувати почуття поваги до себе, бажання знати, доглядати і берегти свої органи чуття.

Матеріал: малюнок веселки (чорно-білий та кольоровий); стрічки для викладання веселки; люстерко; малюнок будови ока; малюнки-контури різних предметів; малюнки облич дітей; два схожих малюнки з 3–4 відмінностями; «Чарівний мішечок» із дрібними предметами; іграшкові ляльки — хлопчик і дівчинка; шматочки овочів, фруктів, печива на тарілці.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Організаційний момент

Вихователь пропонує дітям привітатися: помахати ручками, торкнутися пальчиками, ступнями.

Основна частина

Вихователь пропонує дітям розглянути зображення веселки. (Слайд 1)

- Що зображено на малюнку?
- Складімо зображення веселки.

Вихователь пропонує дітям зібрати із кольорових стрічок веселку, промовляючи віршик-«допомагалочку».

Чапля	Болотом
Одягла	Сів
Жупан	Фазан
За	

- За першими звуками слів ми можемо викласти веселку із кольорових стрічок.

➤ **Дидактична гра «Що якого кольору?»**

Вихователь демонструє дітям контури різних малюнків і пропонує назвати, що яких кольорів буває у природі. (Слайд 2)

- Що нам допомагає розрізняти кольори?
- Навіщо потрібні очі?

➤ **Дидактична гра «Зазирну у люстерко»**

- Уважно розгляньте свої очі в люстерко.
- Скільки у вас очей?
- Де вони розміщені?

— Заплющте очі. Те, чим ми заплющуємо очі, називають повіками. Повіки кліпають, очищають очі від пилинок. Краї повік укриті віями.

— Діти, тепер стуліть повіки й обережно помацайте свої оченята пальчиками. Що вони вам нагадують на дотик? Може, яблука, тільки невеличкі? Тому саме око, без повік та вій називають очним яблуком. Тепер знову погляньте у люстерко.

- Що ви бачите на очних яблуках? Два кола.
- Якого вони кольору?

— Велике коло буває різного кольору, адже очі у людини можуть різнитися за кольором: блакитні, зелені, карі. Велике коло називають райдужкою, а маленьке — зіницею.

Вихователь пропонує розглянути зображення будови ока, назвати частини ока, на які вказано стрілочками, — до очного яблука, до зіниці, до райдужної оболонки, до верхньої повіки, до нижньої повіки. (Слайд 3)

- Заплющимо очі. Ви щось побачили?

— Якби в людини не було очей, вона не знала б, який світ. Тому дуже важливо берегти очі. Можливо, хтось знає, як потрібно доглядати за очима?

Правила догляду за очима

- Промивати очі.
- Витирати обличчя та очі тільки особистим рушником.
- Не чіпати очі брудними руками.
- Обережно поводитися з гострими предметами.

➤ **Дидактична гра «Що допоможе бачити краще?»**

Вихователь пропонує дітям розглянути малюнки предметів та обрати ті, що допомагають краще бачити. (Слайд 4)

Діти пояснюють свій вибір.

➤ **Дидактична гра «Бінокль»**

Вихователь кріпить зображення 9 різних предметів або розставляє їх на полиці, діти складають до лоні «біноклем» і називають те, що побачили. Потім вихователь пропонує заплющити очі, ховає один-два предмети. Діти розплющують очі, називають предмети, що зникли.

Гру проводять 3–5 разів.

➤ **Гімнастика для очей**

Грали, малювали, за всім слідкували.
 І очі, малята, втомлюватися стали,
 Їм слід відпочити. Тож зробим зарядку.
 Сідайте зручніше й усе по порядку:
 Очі заплющили. Ви бачите ніч?
 Розплющили, заплющили. Ще раз повторили.
 Тепер погляньте то вправо, то вліво.
 Вгору та вниз. Ще раз повторімо.
 Дивіться, малята, синіє та даль.
 А гляньте, на носі не всівся комар?
 І знову очима поведіть вправо, вліво.
 Усі відпочили? Берімося за діло!

➤ **Дидактична гра «Знайдіть відмінності»**

Вихователь пропонує дітям розглянути два малюнки, порівняти їх, знайти відмінності. (Слайд 5)

— Спостережлива людина бачить дуже багато завдяки зору. У цій грі ми перевірили вашу спостережливість. Ви молодці!

— Очі наші справжні помічники. А іноді трапляється так, що людина втрачає свій зір, тоді говорять, що людина сліпа. Як ви вважаєте, чи важко жити таким людям?

— Чому потрібно берегти зір? Оберіть малюнки, на яких зображено дітей, які не бережуть свої очі. (Слайд 6)

➤ **Дидактична гра «Назви, що звучить»**

Вихователь пропонує дітям послухати аудіозапис музики або співу птахів.

— Що ви почули?

— Ви це побачили?

— Так, ми не бачили, а чули музику та спів птахів.

— Чим ми слухаємо?

— Чи зможете ви відчутти смак їжі очима чи вухами?

— Ні, це нам допоможе зробити рот. Ми відчуваємо смак їжі тільки тоді, коли починаємо їсти та пити.

➤ **Дидактична гра «Упізнай за смаком»**

Вихователь пропонує дітям з'їсти шматочки їжі та впізнати, що вони з'їли. Дітям зав'язують очі (по черзі) і дають шматочок їжі — яблука, моркви, печива, булочки тощо.

— Що вам допомогло відчутти смак?

— А що вам допомагає відчутти запах?

— Так, у ротика є помічник, що відгадує запах. Що це?

Вихователь просить дітей торкнутися свого носика, провести пальчиком угору, униз, знайти дірочки.

— Запах, що вдихає носик, може бути приємним або неприємним. А ще запахи можуть бути шкідливими та корисними. Якщо на вулиці епідемія грипу, ми можемо нарізати цибулю та розкласти на тарілочки. Запах буде неприємним, але корисним.

➤ **Дидактична гра «Чарівний мішечок»**

Вихователь пропонує для гри «чарівний» мішечок, у якому містяться якісь предмети. Діти мають, не заглядаючи у мішечок, а тільки обмацуючи його, розповісти про предмети в середині. У мішечку можуть бути каштан, олівець, цукерка, гумова іграшка, металевий ключик тощо.

Вихователь підбиває підсумок, що шкіра нам допомагає відгадати предмети на дотик.

➤ **Робота в зошиті**

Вихователь пропонує дітям розглянути малюнки, назвати органи чуття, завдяки яким ми пізнаємо світ. (*Очі, вуха, ніс, язик, шкіра*) З'єднати лініями предмети та органи чуття, що допомагають їх пізнати.

Після виконання завдань пропонує дітям перевірити свою роботу. (*Слайд 7*)

— Що відчують діти, торкнувшись рукою предметів?

— Що їм у цьому допомагає? (*Слайд 8*)

Вихователь пропонує дітям обвести предмети, що потрібні людині для гігієни, розповісти, навіщо вони потрібні.

Після виконання завдань пропонує перевірити свою роботу. (*Слайд 9*)

Підсумок

— Ми багаті люди, адже природа дала нам найдорожчі цінності — органи чуття: очі, вуха, шкіру, ніс та рот. Цінуйте та оберігайте їх — своїх помічників.

Заняття 3

Тема. Я — українка, я — українець!

Програмовий зміст: формувати уявлення дітей про Україну як одну із країн планети Земля; поглибити і розширити знання дітей про нашу Батьківщину — рідну Україну; розвивати зв'язне мовлення, пам'ять, естетичний смак; закріплювати вміння зв'язно, логічно, граматично правильно висловлювати свої думки; продовжити ознайомлення з державними символами України; збагачувати та активізувати словниковий запас; виховувати почуття любові до рідного краю, рідної мови, до свого народу, почуття гідності за велич та красу держави, у якій вони живуть.

Матеріал: малюнок дітей, одягнених в український одяг; картинки із зображенням Прапора України та тризуба — Державного Герба; олівці; білий аркуш паперу формату А5.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Організаційний момент

Вихователь пропонує дітям обвести шаблон круга, роздає квіточки (для українського віночка) і стрічечки з кольорового паперу. Малята мають створити віночок.

- Що це? Навіщо він потрібен?
- Хто його надягає?
- Чи подобається вам віночок?
- Які квіти у ньому вам знайомі?

Основна частина

Вихователь пропонує заплющити очі, на дотик упізнати предмет.

Після відповідей дітей вихователь демонструє глобус.

- Чи знаєте ви, що це?
- Так, це глобус, макет нашої планети. Такою її бачать космонавти з Космосу. Як вона називається? (*Земля*)
- Правильно. На планеті Земля багато різних країн. Які країни ви знаєте?

➤ **Робота в зошиті**

Вихователь пропонує розглянути зображення хлопчика та дівчинки. (*Слайд 1*)

- З якої країни ці діти? (*З України*)
- Де народились і живуть ці діти?
- Як ви здогадалися? (*Вони одягнені в український одяг.*)
- Марійко, скажи, будь ласка, хто ти. (*Я — українка.*)
- Петрику, скажи, будь ласка, хто ти. (*Я — українець.*)
- Розфарбуйте прапор України.
- Як називається одяг, у який одягнена дівчинка? (*Спідниця, вишиванка, віночок, чобітки...*)
- Як називається одяг, у який одягнений хлопчик? (*Вишиванка, шаровари, кушак, чобітки...*)
- Країна, у якій ми живемо, називається Україна. Народ, який мешкає в Україні, — український народ. Країну, у якій людина народилася і живе, називають Батьківщиною. Це земля, на якій народилися і ви, і ваші батьки, і ваші дідуся й бабусі. Це стежка, якою ви ходите щодня до дитсадка, це ваш будинок і дерева біля будинку... Рідна домівка, місто, село — це ваш рідний край, ваша мала Батьківщина.

БАТЬКІВЩИНА

Є у сонця небо синє,
І гніздечко у пташини,
А у кожної людини
Є матуся — Батьківщина.
Наша зветься — Україна.

(*Г. Чубач*)

— Український народ розмовляє українською мовою. Це наша мова. Вона гарна, мелодійна і співуча. Українці її дуже люблять і пишаються нею. Усі ми повинні любити нашу мову, берегти і розвивати її, адже без мови немає народу, немає держави.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Солов'їну, барвінкову
Колосисту — на віки —
Українську рідну мову
В дар дали мені батьки.
Берегти її, плекати
Буду всяк і повсякчас.
Бо ж єдина — так як мати —
Мова в кожного із нас.

(*Л. Забашта*)

— Український народ здавна оберігає свої традиції, звичаї, символи та обереги. За чим упізнають українців у всьому світі? (*За нашим українським національним вбранням, українською мовою...*)

— А ще кожна країна має державні символи, за якими впізнають її в усьому світі. Це — державний прапор, державний герб і державний гімн. Такі знаки-символи є і в Україні.

Вихователь демонструє малюнок Державного Прапора України. (*Слайд 2*)

- Якого кольору Державний Прапор України?
- Блакитний колір угорі, жовтий — внизу. Що вам нагадують ці кольори? (Слайд 3)
- Так. Жовтий колір — це колір пшеничного поля, колір хліба, зерна, що дарує всім хліб, а отже, життя. Жовтий колір — це ще й колір сонця. Без сонячного тепла не дозрів би хліб, не жили б рослини, тварини, люди. Синій колір — це колір ясного, чистого, мирного неба. А ще це колір води, без якої також не визрів би врожай, не існувало б життя.

НАШ ПРАПОР
 Небеса блакитні
 Сяють з глибини,
 А пшеничні й житні
 Мерехтять лани.
 Прапор наш, як літо,
 В сонці майорить:
 По долині — жито,
 По горі — блакить.
 (Д. Павличко)

- Зобразимо український прапор.
- Вихователь пропонує дітям аркуш формату А5, що потрібно скласти навпіл. Після того, як склали аркуш, його потрібно розфарбувати у блакитний та жовтий кольори.

— Для верхньої частини прапора нам знадобиться блакитний колір, для нижньої — жовтий колір.

➤ **Пальчикова гімнастика**

- А зараз пограймо з нашими пальчиками! Складіть ручки як я та повторюйте слова вірша за мною! Вірш повторюють декілька раз.

Струмок серед гаю, як стрічечка!
 (У дітей складені долоньки «човником», рухи вперед — хвилясті рухи.)
 На квітці
 (Діти складають долоньки «у квіточку».)
 Метелик,
 (Перехрещені зап'ястя і рухи, нібито метелик махає крильцями.)
 мов свічечка!
 (Руки руками — «стовпчик» зверху-вниз.)
 Хвилюють,
 (Руки вгорі, махи справа наліво і навпаки.)
 Малюють,
 (Руки, начебто малюють перед собою.)
 Квітують поля!
 (Пальці стуляють і розчепірюють, начебто розбризкуючи щось обома руками.)
 Добридень тобі,
 (Махають руками.)
 Україно моя!
 (Прикладають руку до серця.)

➤ **Дидактична гра «Склади малюнок»**

- Вихователь дає дітям розрізану на шість частин картку.
- Складіть картку і скажіть, що на ній зображено.
- Якщо дітям важко, вихователь допомагає.
- Що це? Так, це державний символ — Герб України. Він називається тризубом. А чому він має таку назву?
- Число три завжди вважалося казковим, чарівним. У казках завжди йдеться про число три: три дороги, що є перед персонажами казки; три бажання, що виконують чарівники; три богатирі; троє поросят тощо. Ще у тризубі відображено триєдність життя. Це — батько, мати і дитя, які символізують силу, мудрість і любов. (Слайд 4)

ТРИЗУБ
 Тризуб — немов сім'я єдина,
 Це тато, мама і дитина
 Живуть у мирі і любові
 В своїй Україні — вольній і новій.
 (В. Паронова)